

Bc. Michal Lehečka: *Faraonci: místo, prostor a lokální identita obyvatel sídliště Stodůlky.*
Praha: UK FHS, Katedra obecné antropologie 2013, 98 s. + 10 s. příloh.

Michal Lehečka ve své diplomové práci propojil svůj dlouhodobý bytostný zájem o problematiku sídliště s otázkou, jež je nejen aktuálním sociálněvědným problémem, ale v mnohých podobách i významným tématem veřejného diskurzu – s otázkou utváření vztahu k lokalitě. Prostřednictvím analýzy biografických narativů obyvatel pražského sídliště Stodůlky, podpořených zúčastněným i nezúčastněným pozorováním, sledoval způsoby utváření takového vztahu: zda a v jakých podobách se sídliště ve vyprávění aktérů objevuje, jak je aktéry reflektováno a interpretováno.

Toto téma je samo o sobě mnohovrstevnaté a bylo by jej možné nahlížet z různých perspektiv. Michal Lehečka své uvažování ukotvil v sociálněkonstruktivistickém paradigmatu, přičemž jako klíčovou teoretickou oporu zvolil konstrukci lokální identity podle M. Svašek v kombinaci s odlišením místa a prostoru E. Hirsche. Volba těchto konceptů však není nahodilá, naopak, vychází z autorova důkladného promyšlení tématu jak v kontextu vybraných současných teorií identit a paměti, tak prostřednictvím vpravdě etnografického přístupu: detailního prozkoumávání dat a možností jejich uchopení. Domnívám se, že tato volba se ukázala jako velmi inspirativní a umožnila autorovi neotřelou interpretaci problematiky, jež se promítá celou diplomovou prací jak co do obsahu, tak i struktury, a jež graduje v jejím závěru.

Na cestu promyšlení sídliště a jeho faraónků autor čtenáře zve příjemně beletristickým úvodem. Zde už zřetelně prezentuje svůj přístup k tématu, který upřesňuje v teoretické části diplomové práce, kde sice stručně, ale funkčně a smysluplně představuje teoretické zázemí svého uvažování (snad by bylo na místě zapojit i koncept agency a důsledněji definovat samotné sídliště). Vlastní empirický výzkum pak autor reflektuje v kapitole Metodologie (zde bych uvítala jasnější deklaraci využití pozorování jako kontextualizace narativů) a situuje v kapitolách Sídlíště Stodůlky – výzkumný terén a Profily narátorů. Tyto dvě kapitoly považuji v celku diplomové práce za relativně slabší, resp. jejich slabiny se promítají do dalšího textu. V první z nich mohl autor důsledněji zúročit pozorování a představit terén v jeho současné podobě plastičtěji – čtenář by pak nemusel domýšlet realie z citací (např. Tobiáš asi o dětských hřištích uvnitř „úček“ na s. 64). Druhá pak naznačuje, že důkladnější formální narativní analýza by umožnila některé hlubší interpretace (např. já x my x ono v citaci Jiřiny na s. 62).

Jádro diplomové práce nicméně představují kapitoly 6-8 empirické části, v nichž autor představuje a interpretuje podoby sídliště v narativech jeho obyvatel, zvažuje vzájemné vztahy sídliště a jeho obyvatel a nakonec tedy interpretuje konceptualizace domova „sídlíšťáků“. V první řadě oceňuji kategorizace vyvstanuvších témat, které nejsou mechanicky poplatné nabízejícím se teoriím, ale opravdu důsledně vycházejí z analýzy a interpretace dat. Autor tak systematicky a logicky buduje své porozumění věci, kdy za využití teoretických podkladů formuluje originální koncepty emické konceptualizace lokality (vnějších i vnitřních hranic prostorů i míst) včetně návrhu nové kategorie semi-deteritorializované identity, jejíž oprávněnost adekvátně argumentuje. V textu autor

upřednostňuje interpretace nad deskripcí a smysluplně při tom využívá různorodého korpusu dat (viz např. s. 84n). Zároveň s nastolenými koncepty dokáže pracovat i v dalších pasážích. Tuto schopnost pak potvrzuje v Závěru, který není pouhým shrnutím, nýbrž obratným propojením zjištěných poznatků v de facto novou teorii (škoda, že interpretační schéma není přítomno přímo v textu, ale až jako poslední příloha diplomové práce).

Z formálního hlediska text občasně trpí formulační neobratností, ne zcela důslednou péčí o standardizaci bibliografických odkazů a zasloužil by si i větší korektorskou pečlivost především stran interpunkce. Nicméně v celku je práce čtivá a použitý jazyk adekvátní.

Závěrem. Michal Lehečka předkládá jako svou diplomovou práci nesmírně zajímavý a podnětný text, založený na kvalitním empirickém výzkumu aktuálního a relevantního sociálněvědního tématu. Výše naznačené nejasnosti adresuji autorovi práce především jako podněty pro další výzkum resp. pro publikaci výsledků výzkumu stávajícího. Přičemž se domnívám, že v předloženém textu jsou důsledkem jednak náročnosti tématu jako takového, ale především náročností jeho zpracování. Diplomová práce Michala Lehečky tedy z mého pohledu jako celek rozhodně odpovídá standardům kladeným na diplomové práce a proto ji doporučuji k obhajobě a navrhuji ji hodnotit jako výbornou.

Praha, 2. června 2013

Mgr. Hedvika Novotná